

Висновок
експертної комісії Міністерства освіти і науки України
про акредитаційну експертизу
підготовки фахівців ступеня вищої освіти „магістр”
галузі знань 0101 Педагогічна освіта
спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта
у Херсонському державному університеті

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України №530 л від 24 березня 2016 р. „Про проведення акредитаційної експертизи”, відповідно до „Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 978 від 9 серпня 2001 року „Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах”, керуючись „Положенням про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи” (наказ МОН України від 24.12.2003 року № 847), експертна комісія у складі:

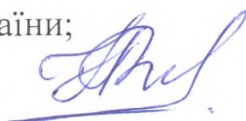
Рогальської-Яблонської Інни Петрівни – доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри теорії та методики дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, голови комісії;

Гавриш Наталії Василівни – доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри дошкільної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, члена комісії, у період з 05 по 07 квітня 2016 р. вивчила подану до АК України Херсонським державним університетом акредитаційну справу та провела перевірку освітньої діяльності вищого навчального закладу, пов'язану з підготовкою фахівців галузі знань 0101 Педагогічна освіта, спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта.

Акредитаційна експертиза передбачала перевірку:

– достовірності інформації акредитаційної справи підготовки магістрів галузі знань 0101 Педагогічна освіта спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта, поданої Херсонським державним університетом до АК України;

Голова експертної комісії І.П. Рогальська-Яблонська

- наявності оригіналів документів, що регламентують діяльність вищого навчального закладу;
- формування контингенту студентів магістратури;
- відповідності до чинних державних вимог кадрового, організаційного, наукового, навчально-методичного та інформаційного, матеріально-технічного забезпечення професійної підготовки фахівців зазначеної спеціальності;
- якості підготовки випускників ступеня вищої освіти «магістр».

За результатами експертної перевірки комісія підтверджує факт наявності оригіналів документів, що регламентують діяльність університету, а саме:

- Свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи Херсонського державного університету (серія А01 №417653), видане виконавчим комітетом Херсонської міської ради 17.04.2008 р.;
- Статуту Херсонського державного університету, прийнятого конференцією трудового колективу ХДУ 30 серпня 2013 р. (протокол №1), зареєстрованого у МОН України за № 1652 від 29.04.2013 р. (ідентифікаційний код 02125609);
- Довідки про внесення Херсонського державного університету до Державного реєстру вищих навчальних закладів № 22-Д-202, виданої 17.03.2008 р.;
- Відомостей з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), виданої Головним управлінням статистики у Херсонській області 30.06.2015 р. за № 14-07/673;
- Ліцензії на надання Херсонським державним університетом освітніх послуг, пов'язаних з одержанням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до бакалавра напряму 6.010101 Дошкільна освіта з ліцензованим обсягом прийому: 50 осіб для денної та 75 осіб заочної форм навчання, до спеціаліста зі спеціальності 7.01010101 Дошкільна освіта з ліцензованим обсягом прийому: по 50 осіб для денної та заочної форм навчання (термін дії до 01.07.2019 р.) та до магістра зі спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта з ліцензованим обсягом прийому по 10 осіб для денної та заочної форм

навчання (термін дії до 01.07.2016 р.), виданої 18.05.2015 р. (серія АЕ № 636409);

– Сертифікату про акредитацію Херсонського державного університету за статусом вищого навчального закладу IV (четвертого) рівня (серія РД-IV № 2270507) (термін дії сертифікату до 01 липня 2019 р.);

– Сертифікату (серія НД-IV, №2248698) про акредитацію Херсонського державного університету з напрямку (спеціальності) 0101 Педагогічна освіта, 8.01010101 Дошкільна освіта за IV рівнем, виданого 27 вересня 2011 р. (термін дії сертифіката 01 липня 2016 р.);

За результатами експертної перевірки встановлено наступне:

1. Загальна інформація про вищий навчальний заклад

Херсонський державний університет – вищий навчальний заклад, розташований за адресою м. Херсон, вул. 40 років Жовтня, 27 (тел. (0552)32-67-05, (0552)32-67-06, (0552)32-67-54; факс (0552) 49-21-14, e-mail : office@ksu.ks.ua).

Херсонський державний університет функціонує в м. Херсоні з листопада 1917 року. Його створено на базі евакуйованого Юр'євського Учительського інституту, який у 1919 році було реорганізовано в Херсонський державний педагогічний інститут.

У 1998 році Постановою Кабінету Міністрів України № 288 інститут було перейменовано у Херсонський державний педагогічний університет. З 17 листопада 2002 року університет набув статусу Херсонського державного університету (Розпорядження Кабінету Міністрів України № 641 від 16 листопада 2002 року), який функціонує на умовах загальнодержавної форми власності й підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Херсонський державний університет сьогодні – це багатoproфільний науково-педагогічний і культурно-освітній центр Півдня України, навчання в якому здійснюється за очною та заочною формами.

Контингент студентів станом на 01.10.15 складає 6812 осіб (4768 – очна (денна) форма навчання, 2044 - заочна форма навчання).

До **структури** університету входять 13 факультетів, 51 кафедра, з яких 34 – випускових, з них 25 є випусковими для ступеня вищої освіти «магістр».

Університет здійснює підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр із 36 напрямів підготовки (напрямок підготовки «Філологія» представлено 6 мовами, перекладом та прикладною лінгвістикою), спеціалістів – із 34 спеціальностей, магістрів – із 35 спеціальностей. Таким чином, відсоток спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців ступеня вищої освіти «магістр» складає 97%.

Станом на 01.01.2016 рік чисельність науково-педагогічних працівників, які забезпечують підготовку фахівців за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями складає: всього – 596 осіб; з них працюють за основним місцем роботи – 510 (88 %) осіб; серед них: кандидатів наук, доцентів та осіб, що до них прирівнюються – 331 (56 %) особа (за основним місцем роботи – 311 (59 %) осіб), докторів наук, професорів та осіб, що до них прирівнюються – 65 (10 %) осіб (за основним місцем роботи – 51 (9 %) особа).

Серед викладачів університету почесні академіки українських і міжнародних галузевих академій, майже 40 осіб мають почесні звання у сферах професійної діяльності, зокрема народні художники і народні артисти; заслужені художники, заслужені артисти та заслужені тренери України, заслужені працівники у галузях освіти, науки і техніки, юриспруденції, культури тощо.

При університеті діє докторантура з 7 спеціальностей, аспірантура – з 35 наукових спеціальностей. Працюють спеціалізована вчена рада по захисту докторських дисертацій і 2 спеціалізованих рад по захисту кандидатських дисертацій.

Реалізуючи положення і принципи Болонського процесу, університет здійснює багатоаспектну міжнародну діяльність.

Ректор університету – Стратонов Василь Миколайович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, Член міжнародної громадської організації «Конгрес Криміналістів».

Підготовку фахівців за спеціальністю „Дошкільна освіта” ХДУ здійснює з 2004 року на факультеті дошкільної та початкової освіти. Декан факультету – Петухова Любов Євгенівна, **доктор педагогічних наук**, професор, Відмінник освіти України, Заслужений працівник освіти України, кавалер ордена княгині Ольги III ступеня, нагороджена нагрудним знаком „А.С.Макаренка” – залучена до роботи на випусковій кафедрі педагогіки дошкільної та початкової освіти.

На час перевірки контингент студентів спеціальності „Дошкільна освіта” рівнів вищої освіти „бакалавр”, „магістр” та освітньо-кваліфікаційного рівня „спеціаліст”, складав 158 осіб денної та 203 особи заочної форм навчання.

Отже, установчі документи, подані до акредитаційної справи, достовірні та відповідають оригіналам.

2. Формування контингенту студентів магістратури

Підготовку студентів зі спеціальності „Дошкільна освіта” за ступнем вищої освіти „магістр” університет розпочав у 2010-2011 навчальному році з ліцензованим обсягом прийому 10 осіб для денної форми навчання. Студентами курсу магістерської підготовки стали випускники бакалаврату Херсонського державного університету випуску 2010 року. Підготовку магістрів на заочній формі навчання розпочато 2011-2012 навчального року з ліцензованим обсягом прийому 10 осіб.

На час перевірки контингент студентів магістратури денної форми навчання складав 10 осіб, із яких 4 студенти навчається за держзамовленням і 6 – за кошти фізичних та юридичних осіб; контингент студентів заочної форми навчання – теж 10 осіб, 5 із яких навчаються за кошти держбюджету, інші 5 – за кошти фізичних та юридичних осіб, що не перевищує ліцензованого обсягу прийому.

Основними формами профорієнтаційної роботи є виступи викладачів факультету на радіо, телебаченні, на шпальтах місцевих ЗМІ, зустрічі з випускниками-бакалаврами ВНЗ південного регіону, випускниками минулих років, які працюють за фахом; проведення культурних, мистецьких, благодійних акцій студентами та викладачами.

3. Кадрове забезпечення підготовки магістрів

Підготовку фахівців спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта забезпечують кафедра педагогіки дошкільної та початкової освіти, кафедра філології, кафедра педагогіки, психології та освітнього менеджменту, кафедра філософії та соціально-гуманітарних наук, кафедра інформатики, програмної інженерії та економічної кібернетики, кафедра загальної та соціальної психології, кафедра технологічної освіти та побутового обслуговування.

У цілому підготовку магістрів спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта здійснюють 13 викладачів, із них 5 осіб (38,5%) – докторів наук, серед них: Андрієвський Б.М., Блинова О.Є., Львов М.С., Петухова Л.Є., Федяєва В.Л.; кандидатів наук – 8 осіб (61,5%).

Основна частина викладацького складу, який забезпечує навчальний процес для студентів за спеціальністю 8.01010101 Дошкільна освіта галузі знань 0101 Педагогічна освіта ступеня вищої освіти «магістр», зосереджена на випусковій кафедрі педагогіки дошкільної та початкової освіти, яку очолює **доктор педагогічних наук**, професор Андрієвський Борис Макійович – досвідчений викладач вищої школи, авторитетний науковець, автор понад 500 наукових та навчально-методичних праць з проблем теорії і практики педагогіки, член спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей 13.00.02 – теорія і методика навчання (математика), 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти при Херсонському державному університеті, де виступає у якості рецензента кандидатських дисертацій з педагогіки, зокрема – з актуальних проблем дошкільної освіти.

Перевіркою встановлено, що на випусковій кафедрі педагогіки дошкільної та початкової освіти працює 22 викладача, із них за основним місцем роботи (у тому числі на засадах внутрішнього сумісництва), працює 21 (95,5 %) особа та 1 (4,5%) особа – зовнішній сумісник (аспірантка Швець Т.А.).

На кафедрі працює 2 доктори педагогічних наук та 14 кандидатів наук (63,6%). Вчене звання професора мають 2 викладачі (9%): Б.М.Андрієвський, Л.Є.Петухова.

Вчене звання доцента мають 7 викладачів (31,9%): Казаннікова О.В., Полєвікова О.Б., Семашкіна Г.М., Голінська Т.М., Гриценко І.В., Денисенко В.В., Воропай Н.А.

Підготовку магістрів здійснюють педагоги, які мають науковий ступінь та вчене звання: професори Андрієвський Б.М., Петухова Л.Є., доценти Анісімова О.Е., Казаннікова О.В., Лось О.М., Полєвікова О.Б., Семашкіна Г.М., Голінська Т.М., Гриценко І.В., Денисенко В.В., Воропай Н.А.

Таким чином, загальна кількість штатних викладачів кафедри з науковими ступенями та вченими званнями складає 14 осіб, що становить **78%**; викладачів – 4 особи (22%). Кількість викладачів з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують навчальний процес у магістратурі, становить 100%.

Посібники з **грифом МОН** мають професор Петухова Л.Є. та доцент Анісімова О.Е.. Викладачі випускової кафедри Андрієвський Б.М., Петухова Л.Є., Денисенко В.В., Вінник Т.О., Полєвікова О.Б., Соценко Ю.Ю., Цюпак І.М., Швець Т.А. друкують свої наукові доробки у часописах, внесених до наукометричної бази даних **SCOPUS**.

Програмний продукт проф. Петухової Л.Є. «Web-мультимедіа енциклопедія «Історія загальної та дошкільної педагогіки» для вищих навчальних закладів зареєстрований в Державному департаменті інтелектуальної власності, **авторське свідоцтво №50516 від 30.07.2013р.**

25.08.2015 року отримано **авторські права на інтелектуальний**

продукт «Комп'ютерна програма «Web-мультимедіа» «Фребельпедагогіка» професора Петухової Л.Є., доцента Анісімової О.Е. та магістра дошкільної освіти Херсонського державного університету 2015 року випуску Макаренко Т.І., авторське свідоцтво № 61404.

Про результативність роботи випускової кафедри над науково-дослідною темою «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної освіти у вимірах Європейських стандартів» свідчать значні здобутки студентів ХДУ спеціальності «Дошкільна освіта» 2015 року, а саме: перемога (III місце) Романової Л.С. у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Дошкільна освіта» (наук. кер. доц. Полєвікова О.Б.); перемога (II місце) Макаренко Т.І. (ступінь вищої освіти «магістр») у Всеукраїнській студентській олімпіаді «*Дошкільна освіта*».

З'ясовано, що з метою підвищення педагогічної кваліфікації за спеціальністю „Дошкільна освіта” науково-педагогічні працівники випускової кафедри пройшли стажування, зокрема в м.Відень (Австрія) «Стажування в ООН: кар'єрні можливості», «Працевлаштування в ОБСЄ» (Денисенко В.В.), Університеті менеджменту освіти НАПН України (Л.Є.Петухова), у Барановицькому державному університеті (Республіка Білорусь) (Анісімова О.Е, Лось О.М., О.Б. Полєвікова, І.М.Цюпак), Національному педагогічному університеті ім. М.П. Драгоманова (Б.М.Андрієвський), про що свідчать наявні документи.

За результатами вивчення стану кадрового складу випускової кафедри дошкільної освіти, експертна комісія дійшла висновку, що він відповідає чинним вимогам до акредитації освітньої діяльності університету з підготовки ступеня вищої освіти „магістр”.

4. Організаційне, навчально-методичне забезпечення навчального процесу, стан виховної роботи.

Експертна перевірка показала, що студенти магістратури навчаються за кредитно-трансферною системою, освітній процес організується згідно

графіка, що визначено навчальним планом, встановленим розкладом занять. Порухень графіка освітнього процесу комісія не виявила.

Експертиза навчально-методичного забезпечення підготовки магістрів засвідчила, що воно представлено навчально-методичним комплексом, який включає:

1. Навчальний план з галузі знань 0101 Педагогічна освіта, спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта (затверджений на засіданні вченої ради ХДУ, протокол №4 від 14.12.2015 р.), який включає графік освітнього процесу, бюджет часу в тижнях, план освітнього процесу з циклів навчальних дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки, природничо-наукової підготовки, професійної та практичної підготовки (професійно-орієнтованої підготовки), види практики, атестацію здобувача вищої освіти.
2. Освітньо-кваліфікаційну характеристику, укладену у відповідності до галузевого стандарту вищої освіти, затверджену в установленому порядку, яка визначає професійне призначення випускника магістратури та кваліфікаційні вимоги до нього.
3. Освітньо-професійну програму, яка визначає систему знань, основні уміння та навички, які студенти мають набути у процесі професійної та науково-педагогічної підготовки.
4. Засоби діагностики якості вищої освіти, що використовуються у Херсонському державному університеті, який здійснює підготовку фахівців рівня вищої освіти «магістр» галузі знань: 0101 Педагогічна освіта спеціальності: 8.01010101 Дошкільна освіта кваліфікації: викладач дошкільної педагогіки, дитячої психології і методик дошкільної освіти у ВНЗ.
5. Навчальні програми, навчально-методичні посібники з дисциплін, передбачених навчальним планом, плани семінарських занять з методичними рекомендаціями, рекомендації для написання дипломної роботи, організації самостійної роботи студентів, тестові контрольні завдання тощо.

6. Програми практичної підготовки, які розроблені згідно нормативних вимог й спрямовані на формування практичних навичок професійної діяльності майбутніх науково-педагогічних працівників дошкільного фаху.

7. Методичні рекомендації до підготовки дипломних робіт.

За висновками експертів, перелік навчальних дисциплін, включених до навчального плану, передбачена виробнича практика, атестація здобувача вищої освіти у формі захисту дипломної роботи, у повній мірі визначають зміст професійної підготовки магістрів педагогічної освіти зі спеціальності „Дошкільна освіта”, яким присвоюється кваліфікація „Викладача дошкільної педагогіки, дитячої психології та методик дошкільної освіти у ВНЗ”.

Аналіз робочих програм з дисциплін навчального плану, свідчить що вони укладені у відповідності до чинних вимог. Тематика дипломних робіт, на думку експертів, у цілому відповідає змісту професійної підготовки магістрантів, ураховує сучасні наукові досягнення з теорії і практики дошкільної освіти. Перевіркою з’ясовано, що наукове керівництво підготовкою дипломних робіт на основі розроблених методичних рекомендацій здійснюють лише викладачі вищої кваліфікації – професори і доценти. Проведений аналіз змісту програм практики (наукової і асистентської) засвідчив, що вони забезпечують послідовне системне формування професійно компетентних магістрів педагогічної освіти дошкільного профілю.

Під час акредитаційної експертизи з’ясовано, що моніторинг знань магістрантів здійснюється через систему виконання модульних контрольних робіт з урахуванням репродуктивного, реконструктивного і творчого рівнів професійної діяльності майбутніх фахівців. Проведення екзаменів та заліків здійснюється в усній і письмовій формах. Результати екзаменаційних сесій є предметом обговорення на засіданнях випускової кафедри, вченої ради факультету дошкільної та початкової освіти, університету, про що свідчать протоколи їх засідань. Важливим здобутком кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти експерти вважають плідну роботу викладачів щодо

створення і видання навчальних та методичних посібників, рекомендацій, що сприяють удосконаленню організації навчального процесу.

Перевіркою встановлено, що магістранти спеціальності „Дошкільна освіта” на 100 % забезпечені підручниками, навчально-методичними посібниками та науковими україномовними виданнями з усіх дисциплін навчального плану. В наявності план поповнення фонду навчальної і наукової літератури зі спеціальності, формуються фонди матеріалів навчально-методичного забезпечення підготовки магістрів на електронних носіях, в освітньому процесі широко використовуються можливості Internet-зв'язку.

ХДУ має розгалужену інформаційну мережу, на території університету та гуртожитків функціонує система Wi-Fi, яка забезпечує безкоштовний цілодобовий доступ до Інтернету.

На факультеті дошкільної та початкової освіти наявний комп'ютерний клас (ауд. 203, 203а) на 11 місць з комп'ютерами останнього покоління та виходом в мережу Internet, де студенти мають змогу вивчати сучасні комп'ютерні технології, які використовуються у фаховій діяльності.

Крім того, студенти користуються спеціальними комп'ютерними класами університету та власними ноутбуками, що зареєстровані в університетській мережі.

Надається відкритий доступ до електронного архіву – репозитарію ХДУ eKhSUIR:<http://ekhsuir.kspu.edu/>. Репозитарій eKhSUIR зареєстровано в міжнародному реєстрі відкритого доступу OPEN DOAR та ROAR.

На базі факультету дошкільної та початкової освіти працює Діагностично-корекційний центр розвитку дитини, де магістранти залучені до співпраці з викладачами щодо впровадження передових експериментальних методик діагностики та розвитку дитини дошкільного віку.

Метою виховної роботи випускової кафедри та факультету дошкільної та початкової в умовах в умовах імплементації Закону України «Про вищу

освіту» є професійний кваліфікований педагогічний супровід кожного студента. На факультеті організоване студентське самоврядування, роботу якого координує студентська рада, яка підпорядкована студентському Парламенту ХДУ. Ознайомлення експертів з діяльністю студентського самоврядування факультету переконує в активній позиції студентства під час навчання у ВНЗ, в тісній співпраці студентів з викладачами та з керівництвом факультету і університету.

Експертна комісія в процесі перевірки організаційного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, стану виховної роботи дійшла висновку, що воно відповідає чинним нормативним вимогам до підготовки фахівців ступеня вищої освіти „магістр”.

5. Наукова діяльність і міжнародні зв'язки

Експертна комісія встановила, що пріоритетним напрямом діяльності кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти є науково-дослідна робота й міжнародна співпраця. Викладачі кафедри працюють над вивченням проблемних питань у межах кафедральної комплексної теми „Формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної освіти у вимірах Європейських стандартів”. Результатом наукової роботи за поточний навчальний рік є видання 3 навчальних посібників, 3 методичних розробок, 22 статей у фахових виданнях України, 12 зарубіжних публікацій, 7 статей у виданнях, внесених до наукометричної бази даних **SCOPUS**.

Над підготовкою докторської дисертації на тему „Словоцентричний підхід до мовної освіти та мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку й учнів початкових класів” працює доцент О.Б.Полєвікова. До науково-дослідної роботи залучені всі магістранти. Показником їх активності у даному напрямі професійної підготовки переконливо свідчить участь у 4 науково-практичних конференціях молодих науковців, публікації тез доповідей та статей у щорічних виданнях ХДУ: альманасі „Магістерські

студії”, збірці наукових праць студентського наукового об’єднання «Актуальні проблеми дошкільної освіти». На думку експертів помітно активізує наукову діяльність викладачів і магістрантів проведення на факультеті дошкільної та початкової освіти міжнародної науково-практичної конференції з теми „Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти”, круглих столів з актуальних наукових проблем сучасного українського дошкілля.

За висновками експертів, позитивно впливає на підвищення якості професійної підготовки магістрів організація міжнародної співпраці факультету дошкільної і початкової освіти з вищими навчальними закладами близького та далекого зарубіжжя. Різноманітні форми творчої співпраці викладачів і студентів із зарубіжними партнерами не лише знайомлять їх із зарубіжним досвідом виховання і навчання дітей дошкільного віку та підготовкою педагогічних кадрів дошкільного профілю, а й дозволяють трансформувати кращий зарубіжний досвід у сучасну освітню практику, відповідно презентувати вітчизняний. За сприяння кафедри дошкільної освіти на базі факультету дошкільної та початкової освіти відкрито Освітній центр Фрідріха Фрöбеля, який є першим осередком Міжнародного фрöбелівського товариства в Україні. Основними міжнародними партнерами, з якими співпрацює кафедра дошкільної освіти, є: Академія ім. Я.Длугоша (м. Ченстохова, Польща), Євангелівський Фрöбельсемінар (м. Кассель, Німеччина), Фундація Санкт Елізабет Ферайн (м. Магдебург, Німеччина), Барановицький державний університет (м. Барановичі, Республіка Білорусь).

Тісна співпраця між ХДУ та Поморською академією і підписання 13.02.2014 року Додаткової угоди 2 про реалізацію програми «Подвійний диплом» відкрила нові перспективи для студентів ХДУ. Умови даної програми передбачають одночасне опанування навчальної програми обох навчальних закладів протягом 3 років навчання. Учасники програми навчаються посеместрово в обох університетах, своєчасно складаючи

академічну різницю навчальних планів.

Ця діяльність дозволяє підвищити якість підготовки фахівців шляхом ефективного використання педагогічного, методичного та наукового потенціалу двох університетів та сприяє розвитку вищої освіти.

Кожного семестру студенти ФДПО мають можливість безкоштовно проходити стажування протягом 1 семестру, в результаті якого вони отримують відповідний сертифікат.

Доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної та початкової освіти ХДУ Петухова Л.Є. є візітор-професором – викладачаєм Поморської Академії в Слупську (Польща).

Експертна комісія визнає, що наукова діяльність і міжнародні зв'язки є важливими важелями підвищення рівня фахової підготовки студентів ступеня вищої освіти „магістр”.

6. Стан матеріально-технічного забезпечення

Перевірка матеріальної бази університету показала, що університет має 6 навчальних корпусів.

Факультет дошкільної та початкової освіти розміщений на 2-му поверсі навчально-лабораторного корпусу № 1 Херсонського державного університету, що знаходиться в центрі міста Херсона по вул. 40 років Жовтня, 27.

Загальна площа факультету становить 6470 м², аудиторна – 5104 м². Для проведення занять у навчальному процесі використовуються 13 аудиторій, у тому числі: 4 лекційні аудиторії – № 252 на 120 посадкових місць, № 215, 218 – на 60 місць та № 220 – на 80 місць; 9 спеціалізованих аудиторій для проведення семінарських занять, серед яких: 2 загальноуніверситетські класи на 22 місця, з комп'ютерами останнього покоління та виходом в мережу Internet, де студенти мають змогу вивчати сучасні комп'ютерні технології, які використовуються у фаховій діяльності; 2 комп'ютерні класи факультету на 11 місць.

Перевірка засвідчила, що, крім спеціалізованих класів, сучасною комп'ютерною технікою обладнані аудиторії № 201, 204, 206, 208, 212, 213, 214, 217а, що значно сприяє роботі науково-педагогічних працівників. Наявні 4 кабінети: логопедичний кабінет, кабінет з народознавства, кабінет дошкільного виховання та кабінет естетичного виховання.

Факультет має 8 приміщень для професорсько-викладацького та допоміжного персоналу. Це аудиторії № 204, 205, 206, 207а, 208, 212, 214, 217а.

Фаховий навчально-методичний кабінет (ауд. 201) на 26 посадкових місць має можливості забезпечити інформаційні потреби студентів та викладачів, надає допомогу в їх самостійній роботі. Його послугами користуються як студенти, так і викладацький склад університету, фахівці міста Херсона.

Матеріально-технічна база факультету дошкільної та початкової освіти, на якому здійснюється підготовка фахівців, має у своєму розпорядженні також лабораторію педагогічних досліджень та інноваційно-освітніх технологій (ауд. 217а).

У 2015 році матеріально-технічна база факультету дошкільної та початкової освіти поповнилася сучасними телевізорами (ауд.209, ауд.210, ауд.211) та проектором (ауд.202).

Усі приміщення факультету відповідають санітарно-технічним та будівельним нормам та правилам, що регламентують порядок впровадження освітньої діяльності.

Слід також зазначити, що студенти мають змогу користуватися ресурсами бібліотеки Херсонського державного університету. Бібліотека має 5 читальних залів загальною площею 1189 м².

До послуг студентів медичний пункт, буфет та їдальня, спортивні зали. Забезпеченість студентів гуртожитком складає 70%, що є показником, вищим від наявної потреби.

Ознайомлення з матеріально-технічною базою факультету дає підстави для висновку, що всі приміщення факультету відповідають санітарно-технічним та будівельним нормам та правилам і є такими, що забезпечують належні умови для організації професійної підготовки студентів рівня вищої освіти „магістр”.

Експертна комісія встановила, що університет має потужну матеріально-технічну базу, яка відповідає чинним вимогам до акредитації спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта.

7. Якісна характеристика підготовки фахівців

Для перевірки якості підготовки студентів ступеня вищої освіти „магістр” здійснено контрольні заміри їх знань з дисциплін циклів гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки. Результати експертної перевірки знань студентів магістратури такі:

з дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки:

абсолютна успішність – 100%; якість знань – 80 %; середній бал 3,8;

з дисциплін циклу природничо-наукової підготовки:

абсолютна успішність – 100%; якість знань – 80 %; середній бал 3,9;

з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки:

абсолютна успішність – 100%; якість знань – 80 %; середній бал 4,1

Порівнюючи показники якості знань студентів за результатами акредитаційного самоаналізу та експертної перевірки, комісія не виявила розбіжності в оцінці якості знань, що є в межах допустимих норм.

Експертна комісія дійшла висновку, що адміністрація університету, керівництво факультету дошкільної та початкової освіти, випускова кафедра педагогіки дошкільної та початкової освіти в організації підготовки магістрів упродовж 2011-2015 років урахували зауваження, що мали місце у висновках експертів з акредитації означеного ступеня вищої освіти 2011 року.

Аналіз документів і матеріалів зі спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта, наданих Херсонським державним університетом на розгляд експертної комісії, засвідчив їх достовірність та відповідність державним вимогам і критеріям щодо акредитації.

Разом із тим, експертна комісія вважає за необхідне висловити адміністрації університету, керівництву факультету та випусковій кафедрі педагогіки дошкільної та початкової освіти рекомендації щодо покращення підготовки магістрів, а саме:

1. За умови збереження спеціалізацій збільшити термін навчання в магістратурі до двох років.
2. Додати до переліку кваліфікацій магістрів кваліфікацію «Організатор дошкільної освіти».
3. Внести до навчальної програми виробничої практики модуль «Організаційно-методична робота»
4. У навчальному плані перенести навчальну дисципліну «Актуальні проблеми дошкільної освіти» в блок професійної та практичної підготовки, а дисципліну «Організація і керівництво навчально-виховним процесом у ВНЗ» – до блоку фундаментальної підготовки.
5. Із блоку дисциплін вільного вибору студента до нормативних дисциплін перенести дисципліну «Управління в системі дошкільної освіти».

Загальний висновок

За результатами експертної перевірки освітньої діяльності Херсонського державного університету з підготовки фахівців галузі знань 0101 Педагогічна освіта, спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта, експертна комісія констатує, що кадрове, організаційне, навчально-методичне та інформаційне, наукове забезпечення, матеріально-технічна база, якість підготовки фахівців відповідає діючим державним вимогам і критеріям.

Експертна комісія рекомендує акредитувати у Херсонському державному університеті спеціальність „Дошкільна освіта” за ступенем вищої освіти „магістр” із ліцензованим обсягом прийому 10 (десять) осіб для денної та 10 (десять) осіб для заочної форм навчання.

Голова експертної комісії,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри
теорії та методики
дошкільної освіти
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

І. П. Рогальська-Яблонська

Член експертної комісії,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач
кафедри дошкільної освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Н.В.Гавриш

З висновками ознайомлений

Ректор
Херсонського державного університету

В.М.Стратонов

07.04.2016 р.

Порівняльна таблиця
відповідності стану забезпечення Херсонського державного університету
Ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти
зі спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта
другий (магістерський) рівень

№ з/п	Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне Значення показника**	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4	5
1. Загальні вимоги				
1.1.	Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	-
1.2.	Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	10/10	10/10	-
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності				
2.1	Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
	у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2.	Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	95	100	+5
	у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50

Голова експертної комісії І.П. Рогальська-Яблонська

	з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менше ніж один доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	56,3 (1 доктор педагогічних наук)	+16,3
2.3.	Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
	у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
	з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менше ніж один доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	50 (1 доктор педагогічних наук, 1 доктор психологічних наук, 1 доктор фізико-математичних наук)	+10
2.4.	Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	-
2.5.	Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	+
2.6.	Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	+
	доктор наук або професор		+	

Голова експертної комісії І.П. Рогальська-Яблонська

	кандидат наук, доцент			
3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності				
3.1.	Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	10,4	+8
3.2	Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30	-
3.3	Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
	1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
	2) пунктів харчування	+	+	-
	3) актового чи концертного залу	+	+	-
	4) спортивного залу	+	+	-
	5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	-
	6) медичного пункту	+	+	-
3.4.	Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком(мінімальний відсоток потреби)	70	70	-
3.5	Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-
4. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності				
4.1	Наявність опису освітньої програми	+	+	-
4.2	Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
4.3	Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4.4	Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4.5	Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
4.6	Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4.7	Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-

Голова експертної комісії І.П. Рогальська-Яблонська

5. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності				
5.1	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	8	+3
5.2	Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	-
5.3	Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	-
5.4	Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	60	-

Голова експертної комісії,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри
теорії та методики
дошкільної освіти
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

І. П. Рогальська-Яблонська

Член експертної комісії,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач
кафедри дошкільної освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Н.В.Гавриш

З висновками ознайомлений

Ректор
Херсонського державного університету

В.М.Стратонов

07.04.2016 р.

Голова експертної комісії І.П. Рогальська-Яблонська

**Якісні характеристики підготовки фахівців
ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 8.01010101 Дошкільна освіта**

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційними рівнями		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	-
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	-
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	80	+30
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10

Голова експертної комісії І.П. Рогальська-Яблонська

2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	80	+30
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	80	+30
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	-
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

Голова експертної комісії,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри
теорії та методики
дошкільної освіти
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

І. П. Рогальська-Яблонська

Член експертної комісії,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач
кафедри дошкільної освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Н.В.Гавриш

З висновками ознайомлений

Ректор

Херсонського державного університету

В.М.Стратонов

07.04.2016 р.